

PROCESSER I DELTAT

Ett delta bildas av material som en älv för med sig och som sedimenterar där älven mynnar ut i havet. Umeälvens delta är unikt därför att landhöjningen påverkar deltabildningen så att älvmynningen och det aktiva deltat hela tiden "flyttar" sig. Det "gamla" deltat är nu jordbruksmark.

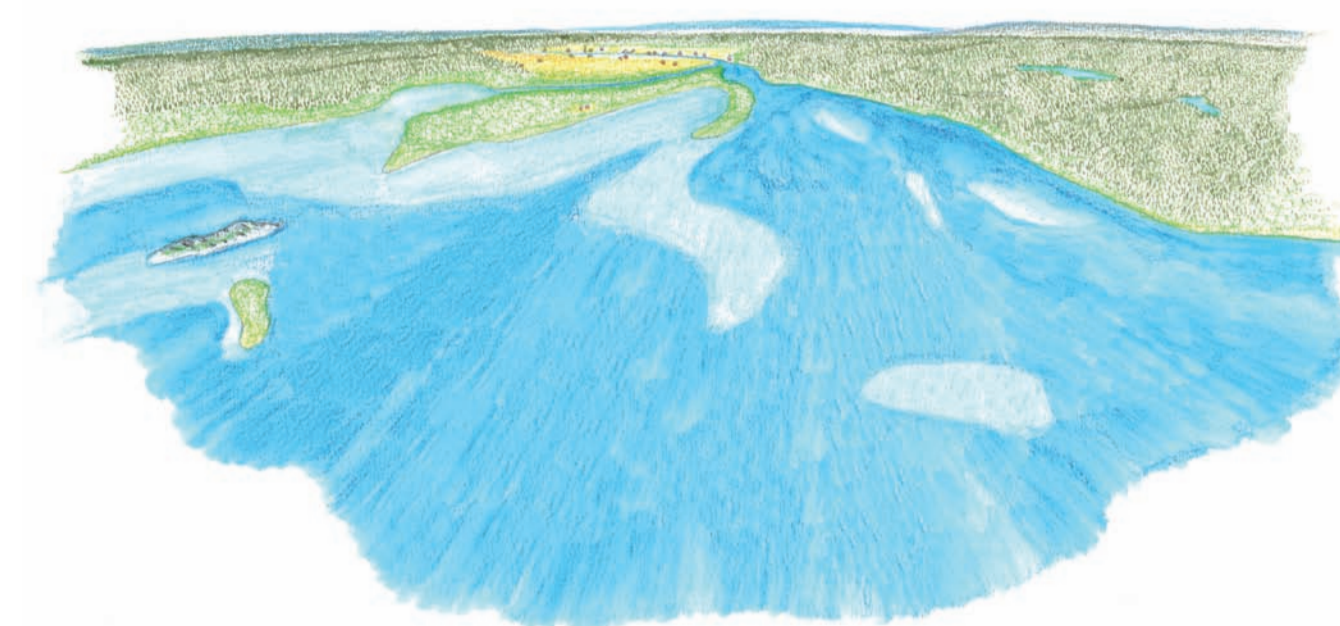
Landskap i förändring

Sedimentation och landhöjning har förändrat landskapsbilden söder om Umeå stad fullständigt under de senaste 500 åren. På 1600-talet var delar av Degernässlätten en havsfjärd. Risön var en ö mellan denna fjärd och älvens huvudfåra i öster. På 1700-talet var Bergön en ö i ensamt majestät. Stora Tuvan var bara ett litet sandigt grund i början på 1800-talet med namnet Umskär. Strandängarna vid Villanäs fanns inte ens under början av 1900-talet.

I Umeälvens delta kan du med granens hjälp förstå hur gamla öarna och områdena är. Det tar knappt 200 år från det att nytt land stiger upp ur fjärdarna, omvandlas till buskmark, sedan till lövskog för att sluta som en tät granskog.

År 2050

En prognos säger att deltat växer med ca 4 ha per år och att Österfjärden kommer förändras avsevärt under de närmaste decennierna. Lillsandskär, Flisberggrundet, Lövsjär och Holmen kommer att växa samman. Många av de grunda vikarna på östra och västra sidan övergår till landområden.

1650

1900

2000

2050

Fyrahundra år av deltabildning och landhöjning sett från Holmen i den södra delen av Umeälvens delta.

Four hundred years of delta formation and land uplift seen from Holmen in the southern part of Umeälven Delta.

400 Jahre Deltabildung und Landhebung von Holmen im Südtteil des Umeälven-Deltas aus gesehen.

Processer i Umeälvens delta

Sedimentation förändrar deltat snabbt och omfattande. Mängden sedimenterat material beräknas vara ca 100 000 ton/år. Landhöjningen innebär att nytt land stiger ur havet med 8 mm per år. Kartor visar att mellan åren 1661 och 1996 har landet vid Umeälvens utlopp höjt sig 3 meter. Erosion är ytterligare en kraft som omformar deltat. Detta kan du se bl.a. på Stora Tuvans nordöstra strand där träden sakta eroderar ut i älven.

Älvdeltan i landhöjningsmiljö finns bara i Östersjön, i norra Kanada, på Svalbard samt längs ryska Ishavskusten

A delta is formed by the material a river transports and deposits at the rivers mouth in the sea. Umeälven Delta is unique due to the land uplift, which influences the delta process and "moves" the active delta front. 100 000 tons of material are deposited each year. The land uplift rate is 8 mm/year. Erosion transforms the delta landscape continuously. River deltas in land uplift areas are only found in the Baltic Sea, north Canada, on Spitsbergen and along the Russian coast of the Arctic Ocean.

Sedimentation and land uplift have completely changed the delta landscape during the last 500 years. The flat country of Degernässlätten was a bay in the 17th century, and the mountain of Bergön was an island in the 18th century. The spruce tells you how old the land is. It takes less than 200 years for the spruce to colonise and grow up into a closed forest.

The delta is predicted to grow with 4 hectares each year and change the Österfjärden bay considerably. The islands of Lillsandskär, Flisberggrundet, Lövsjär and Holmen will join the mainland.

Ein Delta wird von Material gebildet, das ein Fluss transportiert und an seiner Mündung in das Meer abgelagert. Die Landhebung, die die Deltabildung so beeinflusst, dass das aktive Delta dauernd verschoben wird, macht das Umeälven-Delta einzigartig. Jedes Jahr werden 100 000 Tonnen Material sedimentiert. Erosionsprozesse verändern die Deltalandschaft ständig. Flussdeltas in Landhebungsgebieten gibt es nur in der Ostsee, in Nordkanada, auf Spitzbergen und an der russischen Nordpolarmeerküste.

Sedimentation und Landhebung haben die Deltalandschaft in den vergangenen 500 Jahren komplett verändert. Das Flachland von Degernässlätten war im 17. Jahrhundert noch eine Bucht, der Berg von Bergön im 18. Jahrhundert noch eine Insel. Die Fichte verrät das Alter des Landes: Es dauert nicht einmal 200 Jahre, bis die Fichte einen geschlossenen Wald gebildet hat.

Laut Prognose wächst das Delta jährlich um 4 Hektar und verändert die Bucht Österfjärden ganz erheblich. Die Inseln Lillsandskär, Flisberggrundet, Lövsjär und Holmen werden Teile des Festlandes.

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten 090-10 70 00

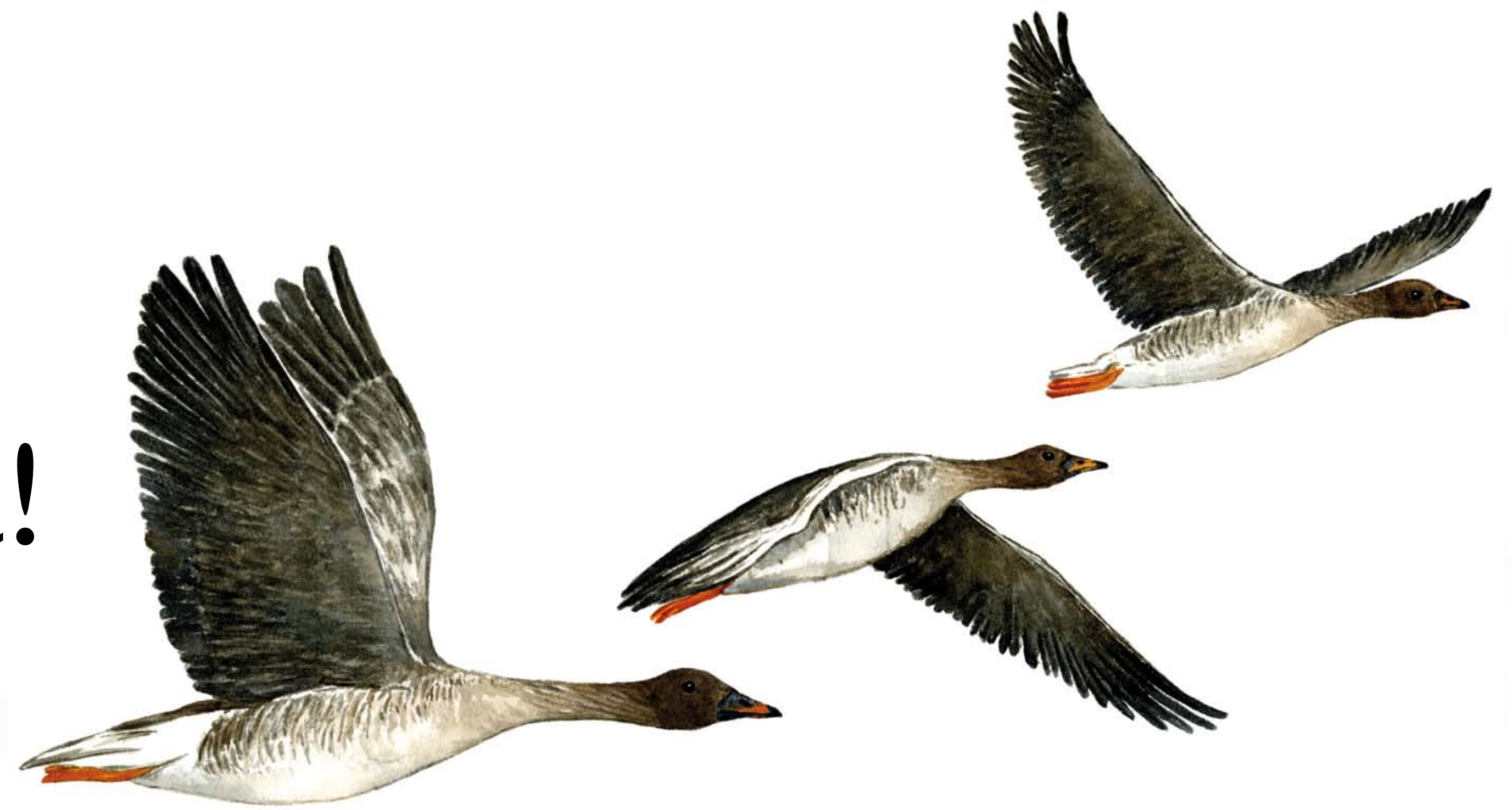

© Grafisk design: Annova, Designus, Listera. Text: Enetjärn natur, Annova.
Engelsk text: Annova. Layout, artillustrationer och karta: Listera.
Tysk text: Stilrent. Bottenillustration och deltabarn: Designus. Tryckår 2009.

NATURRESERVAT

Välkommen till Umeälvens delta!

I Umeälvens delta träffar fjällälvens sötvatten det bräckta vattnet i Bottniska viken. Här korsas två viktiga flyttvägar för fåglar. Här samsas jordbruksmarker och barrskogar med deltats grundområden och lövskogar. I denna blandning av naturmiljöer finns ett rikt växt- och djurliv.

Umeälven

Den 47 mil långa Umeälven är en av Sveriges största älvar med ett avrinningsområde på 268 kvadratmil. Den rinner upp i Tärna- och Ammarnäsfjällen och på sin väg mot havet går den samman med vilda Vindelälven. Vid kusten mynnar älven ut genom två grunda fjärdar. Österfjärden är älvens stora huvudfåra och Västerfjärden den mindre.

Det dynamiskt deltat

Deltat är ett föränderligt område där landhöjning och sedimentation skapar nya landområden och ritar om kartan. Revlar och stränder som tittar upp ur fjärden koloniserats tidigt av örter och gräs. Sen växer videbuskarna in och lite senare även lövträd. Lövskogarna är typiska för öarna i Umeälvens delta. En tvåhundraårig tidsresa av landhöjning avslutas när granen tar över och bildar slutna skogar.

Folk, få och fåglar

Deltats strandängar har tidigare haft stor betydelse som slåtter- och betesmark. Äldre personer kan berätta om hur det var att vara barn i gårdarna kring deltat. "Korna brukade simma ut till de låga öarna för att äta sjögräs och fräkné" berättar en av dem. Du kan fortfarande se rester av gamla lador som nu står mitt i lövskogen. I deltats historia ingår också flottningen med flera anläggningar för hopsamling och upplag av timmer. På Stora Tuvan fanns även ett sågverk.

Närheten mellan älvdeltat som erbjuder nattvila och slättlandskapet som erbjuder föda gör området till en internationellt värdefull rastlokal för flyttande fåglar. Tiotusentals gäss, tranor och svanar kan rasta samtidigt på slätterna i april. I deltats grunda vattenområden kan stora antal änder och vadare ses under april och maj. Området används även på hösten som rastlokal.

Välkommen att kika på fåglarna från något av tornen eller plattformarna, eller uppleva växt- och djurlivet på nära håll från någon av naturstigarna!

Gör som deltabarnen - titta på kartan och planera din egen deltatur!

In the Umeälven Delta, fresh river water from the mountains runs into the brackish water of the Gulf of Bothnia. Two important bird migration routes cross here. Agricultural land and coniferous forests are found together with the shallow waters and deciduous forests of the delta. The plant and animal life is rich in this mix of habitats.

The River Umeälven

The 470 kilometres long River Umeälven is one of the largest rivers in Sweden, and drains an area of 26 800 square kilometres. It originates in the mountains of Tärna and Ammarnäs. On its way to the sea it merges with the wild Vindelälven river. The river discharges through two bays, the large Österfjärden and the narrow Västerfjärden.

The dynamic delta

The delta is a changeable area where land uplift and sedimentation give rise to new land and rewrite the map. Sand banks and shores that emerge from the bay are soon colonized by herbs and grasses. Thereafter, willow bushes and deciduous trees grow up. Deciduous tree forests characterise the islands of Umeälven Delta. After 200 years of land uplift, the spruce finally takes over and forms closed forests

Beings, beasts, and birds

In former times, the meadow shores of the delta were very important for grazing and haymaking. Old people can tell how it was to grow up in the small farming houses around the delta. "The cows used to swim out to the flat islands to eat seaweed and horse-tail", said one of them. You can still see remnants of old barns that are now in the middle of the deciduous forest. The delta's history also includes log driving, with a large construction to assemble and store timber, and a sawmill on Stora Tuvan.

The short distance between the river delta, offering night's rest, and the agricultural plains that offers food, makes Umeälven Delta an internationally important resting place for migrating birds. Tens of thousands of geese, cranes and swans may rest concurrently on the plains in April. A large number of ducks and waders can be seen in the shallow waters of the delta in April-May. Some birds rest here in the autumn too.

Come and watch birds from the towers or platforms, or experience the plant and animal life at close quarters on the nature paths!

Do like the delta children - look at the map and plan your own delta trip!

Im Delta des Umeälven fließt das Süßwasser des Flusses in das Brackwasser des Bottnischen Meerbusens. Hier kreuzen sich zwei wichtige Vogelzugwege, und hier findet man Kulturlandschaft und Nadelwälder neben seichten Deltabereichen und Laubwäldern. Die Vielfalt der Lebensräume ermöglicht eine reiche Tier- und Pflanzenwelt.

Umeälven

Mit 470 km ist der Umeälven einer der längsten Flüsse Schwedens. Er entwässert ein Gebiet von 26 800 km². Der Fluss hat seine Quellen oben in den Bergen bei Tärnaby und Ammarnäs und vereinigt sich auf seinem Weg zum Meer mit dem Wildfluss Vindelälven. Unten an der Küste mündet der Umeälven über zwei seichte Buchten ins Meer, den Hauptarm Österfjärden und den Nebenarm Västerfjärden.

Das dynamische Delta

Das Delta verändert sich ständig: Landhebung und Sedimentation schaffen dauernd neue Landgebiete. Sandbänke und Strände, die sich aus dem Wasser heben, werden früh von Kräutern und Gräsern kolonisiert. Dann kommen Weidengebüsche und bald darauf Laubbäume auf. Laubwälder charakterisieren die Inseln des Deltas. Nach 200-jähriger Landhebung dominiert schließlich die Fichte und bildet geschlossene Wälder.

Menschen, Vieh und Vögel

Die Uferbereiche des Deltas hatten einst große Bedeutung als Mähwiesen und Weiden. Ältere Menschen können erzählen wie es war, Kind auf den Höfen ums Delta zu sein: „Die Kühe schwammen zu den flachen Inseln hinaus, um dort Seegras und Schachtelhalme zu fressen“, erzählt jemand. Heute kann man Reste von Scheunen entdecken, die inzwischen ganz von Laubwald umgeben sind. Auch die Flößerei gehört zur Geschichte des Deltas. In der Region gab es Anlagen zum Sammeln und Lagern von Holz sowie eine Sägerei auf der Insel Stora Tuvan.

Der kurze Abstand zwischen dem Delta, das Übernachtungsmöglichkeiten bietet, und der bäuerlichen Landschaft mit ihrem Nahrungsangebot, macht das Gebiet zu einem Vogelrastplatz von internationaler Bedeutung. Im April während des Vogelzugs können Zehntausende von Gänsen, Kranichen und Schwänen gleichzeitig auf der Ebene rasten. In den seichten Gewässerbereichen können im April und Mai viele Enten und Watvögel gesehen werden. Auch im Herbst wird das Gebiet von Vögeln als Rastplatz benutzt.

Beobachten Sie die Vögel gerne von einem Turm oder einer Plattform aus, oder erleben Sie Flora und Fauna hautnah auf einem Naturpfad!

Mach es den Delta-Kindern nach – schau auf die Karte und stell Dir Deine eigene Tour durch das Delta zusammen!

* NATURRESERVAT

Besöksplatser • Visiting places • Besuchsziele

1. Stora Tuvan

- Naturstig genom frodig lövskog. Bra fågelskådning från tornet och plattformen under vår och höst.
- Path through thriving deciduous forest. Good bird watching from the tower and the platform during spring and autumn.
- Pfad durch üppigen Laubwald. Im Frühling und Herbst gute Vogelbeobachtungsmöglichkeiten von Turm und Plattform aus.

2. Bergön

- Fin utsikt över Västerfjärden och det rika fågellivet under vår och höst, inkluderar även rovfåglar. Anpassad för rörelsehindrade med medhjälpare.
- Good view of the Västerfjärden bay and its bird-life during spring and autumn, including birds of prey. Adapted for disabled people with assistant.
- Schöne Aussicht über die Bucht Västerfjärden, im Frühling und Herbst mit vielfältiger Vogelfauna einschließlich Raubvögeln. Hergerichtet für Gehbehinderte und ihre Helfer.

3. Degernässlätten

- Fin lokal för fågelskådning under mars-april då stora mängder fåglar rastar här.
- Good place for bird watching in March-April when a large number of birds rest here.
- Gute Stelle zur Vogelbeobachtung im März und April, wenn hier viele Vögel rasten.

5. Stöcke strandängar

- Trevlig promenadväg längs åkrar och betade strandängar. Från vägen ges också fina tillfällen till fågelskådning.
- A nice promenade along fields and meadow shores. Fine opportunities of bird watching from the road.
- watching from the road.
- Netter Spazierweg durch Felder und beweidete Strandwiesen. Gute Vogelbeobachtungsmöglichkeiten von der Straße aus.

7. Holmen

- Här är landhöjningen påtaglig. Fin utsikt över Österfjärden från berghällen. Kolerakyrkogården vittnar om epidemiernas framfart i Europa på 1800-talet.
- The land uplift is evident here. Nice views of the Österfjärden bay from the rock. The cholera cemetery bears witness to the epidemics that ravaged in Europe in 1900th century.
- Hier ist die Landhebung besonders deutlich. Schöne Aussicht über Österfjärden von der Felskuppe aus. Der Cholerafriedhof zeugt von den verheerenden Epidemien im Europa des 19. Jahrhunderts.

8. Hitre Nyviken

- Liten badstrand.
- Small beach.
- Kleiner Badestrand.

9. Långnäsudden

- Fin lokal för fågelskådning under maj-juni.
- Nice place for bird watching in May-June.
- Gute Stelle zur Vogelbeobachtung im Mai und Juni.

10. Villanäs

- Vindlande spänger genom landhöjningsmiljöer. Bra fågelskådning från tornet efter islossningen i april-juni.
- Winding footbridges through land uplift habitats. Good bird watching from the tower after the ice has broken up, in April-May.
- Gewundene Stege über Landhebungsbereiche. Nach dem Eisgang von April bis Juni gute Vogelbeobachtungsmöglichkeiten vom Turm aus.

11. Slätterna runt E4

- Markerna tinar fram tidigt och i mars-april rastar här gäss, svanar, tofsvipor och rovfåglar.
- The agricultural plains around the E4 motorway thaw early. Geese, Swans, Lapwings and birds of prey rest here in March-April.
- Die Ackerflächen an der Autobahn E4 sind früh eisfrei. Im März und April rasten hier Gänse, Schwäne, Kiebitze und Greifvögel.

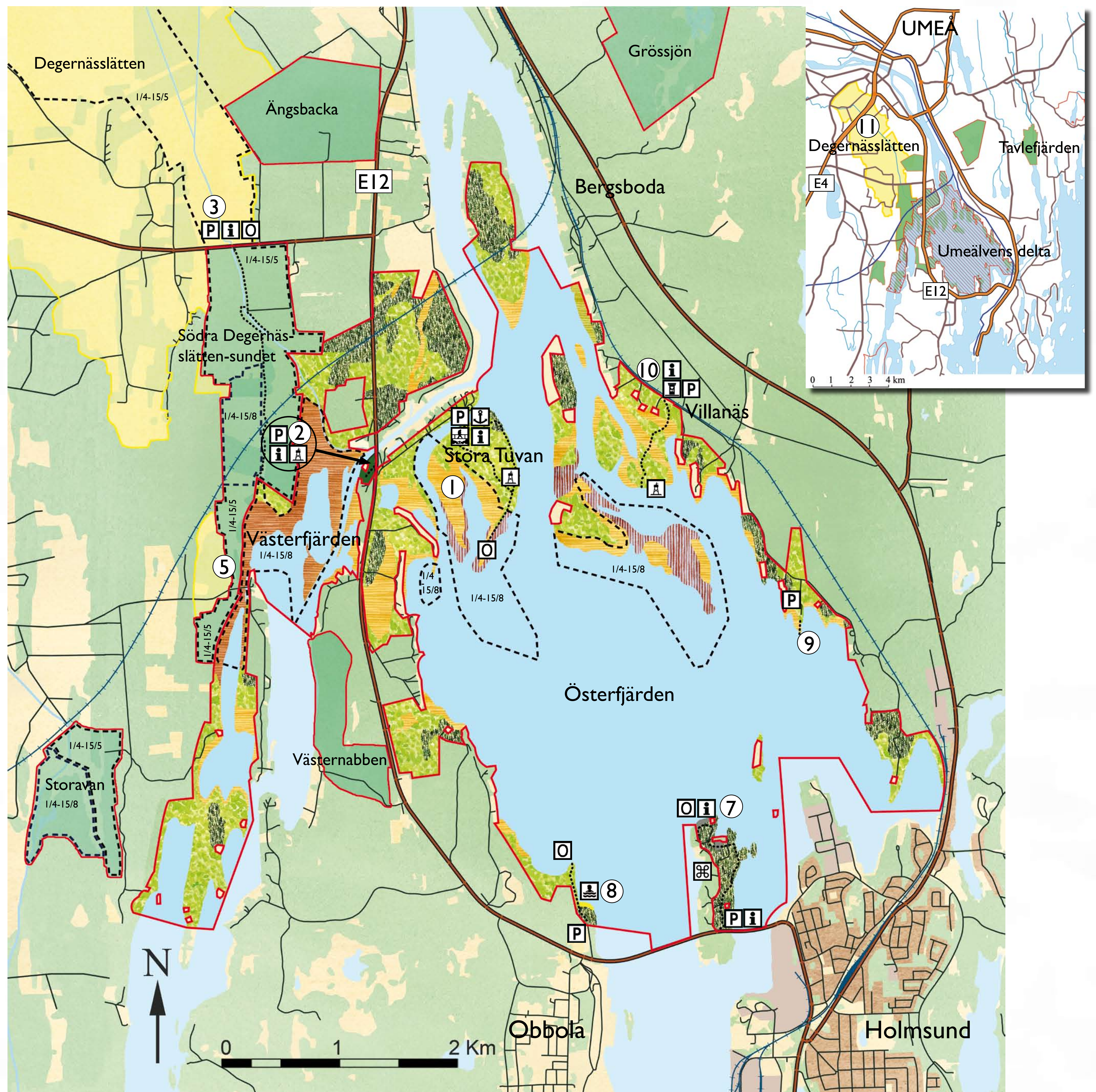
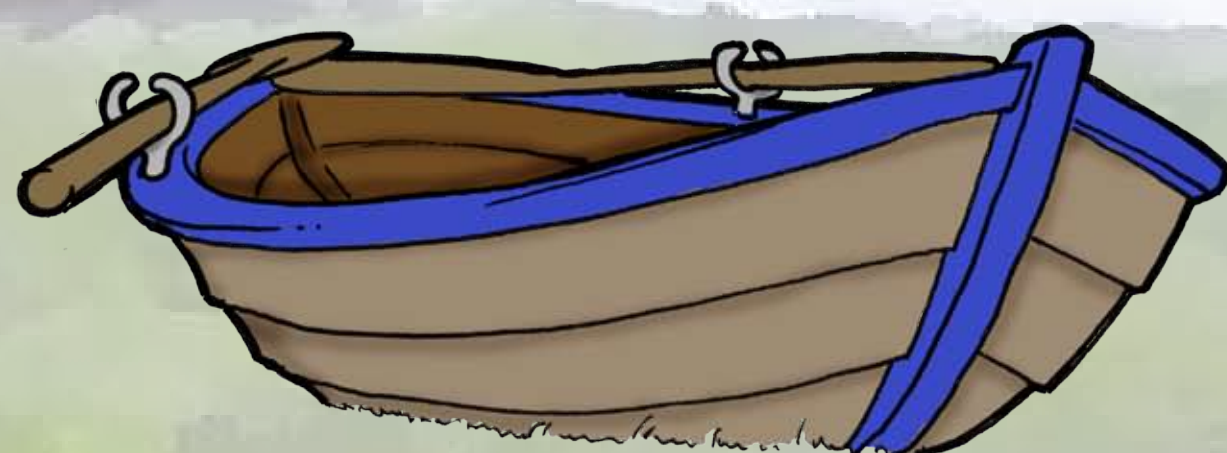
§ Naturreservatet Umeälvens Delta bildades 2008 för att bevara ett havs mynnande älvdelta med sina naturliga processer, naturtyper, livsmiljöer och arter. Det ska vara ett viktigt närområde för rekreation, folkhälsa och turism. Det 1890 ha stora området förvaltas av Länsstyrelsen.

Inom reservatet är det inte tillåtet att:

- göra åverkan på mark och växtlighet,
- under tiden 1/4 till 15/8 vistas inom områden med beträdnadsförbud annat än på speciellt markerade stigar,
- störa djurlivet,
- framföra motordrivet fordon annat än på vägar, med undantag för skotertrafik vintertid på älven och på skoterleder,
- framföra vattenskoter,
- medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- elda samt tälta annat än på anvisade platser,
- ställa upp husvagn, husbil, släpvagn eller andra fordon längre än ett dygn,
- ankra upp båtar och flottar mm längre än ett dygn,
- sätta upp tavlor eller skyltar.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

- fånga eller samla insekter,
- anordna tävlingar,
- bedriva organiserad turistverksamhet.

TECKENFÖRKLARING • LEGENDS • LEGENDE

Parkering • Parking • Parkplatz	Naturreservatsgräns • Boundary of nature reserve • Grenze des Naturschutzgebietes	Granskog • Spruce forest • Fichtenwald
Information • Information • Information	Beträdnadsförbud 1 april-15 augusti • No trespassing in April 1 to August 15 • Betretungsverbot 1. April-15. August	Lövskog • Deciduous forest • Laubwald
Fågeltorn • Bird watching tower • Vogelbeobachtungsturm	Stig • Path • Pfad	Våtmarker • Wetland • Feuchtgebiet
Observationsplats • Observation spot • Beobachtungsort	Järnväg • Railway • Eisenbahn	Betade strandängar • Grazed shore meadows • Beweidete Strandwiesen
Kolerakyrkogård • Cholera cemetery • Cholerafriedhof	Bilväg • Motor road • Kraftfahrstraße	Vass • Reed • Schilf
Hångbro • Bridge • Brücke	Väg/gata • Road/street • Straße	Vatten • Water • Wasser
Båtbrygga • Jetty • Anlegesteg		Tallskog • Pine forest • Kiefernwald
Tavlan plats • You are here • Ihr Standort		<i>Områden utanför reservatet • Areas outside the reserve • Bereiche außerhalb des Naturschutzgebietes</i>
		Skog • Forest • Wald
		Annan mark • Other land • Sonstige Fläche
		Degernässlätten • Degernässlätten • Degernässlätten
		Andra naturreservat • Other Nature Reserve • Sonstige Naturschutzgebiet

§ The Umeälven Delta Nature Reserve was established in 2008 to conserve a delta debouching into the sea, including its processes, habitats and species, and to be an area for recreation, public health, and tourism. The 1890 ha reserve is administered by the County Administration.

Within the reserve it is not allowed to:

- damage the ground and the vegetation,
- visit areas where trespassing is prohibited during April 1 to August 15, except on marked paths,
- disturb animal life,
- drive motor vehicles other than on roads, except for snowmobile on the river and marked routes during winter,
- drive personal water craft,
- bring dogs dogs or other pets, unless they are on a leash,
- light a fire and camp other than on assigned places,
- park caravan, recreational vehicle, trailer, or other vehicle for more than 24 hours,
- anchor boat, raft, etc. for more than 24 hours,
- put up boards or signs.

Without permission from the County Administration, it is forbidden to:

- catch or collect insects,
- arrange competitions,
- arrange organized tours.

§ Das Naturschutzgebiet Umeälvens Delta wurde 2008 gegründet, um das ins Meer mündende Delta mit seinen natürlichen Prozessen, Lebensräumen und Arten zu schützen. Es soll außerdem als wichtiges Naherholungs- und Tourismusgebiet dienen. Das 1 890 Hektar große Gebiet wird von der Provinzialregierung verwaltet.

Im Naturschutzgebiet ist es verboten:

- Boden und Vegetation zu beschädigen,
- sich vom 1.4. bis 15.8. in Bereichen mit Betretungsverbot aufzuhalten, außer auf speziell markierten Pfaden,
- speziell markierten Pfaden,
- die Tierwelt zu stören,
- außerhalb von Straßen Motorfahrzeuge zu benutzen (Ausnahme: Skooterverkehr im Winter auf dem Fluss und auf Skooterwegen),
- Wasserskooter zu benutzen,
- Hunde oder andere Haustiere frei laufen zu lassen,
- außerhalb der ausgewiesenen Plätze Feuer zu machen oder zu zelten,
- Wohnwagen, Wohnmobile, Anhänger oder andere Fahrzeuge länger als 24 Stunden abzustellen,
- Boote und Flöße länger als 24 Stunden zu verankern,
- Tafeln oder Schilder aufzustellen.

Ohne Erlaubnis der Provinzialregierung ist es verboten:

- Insekten zu fangen oder zu sammeln,
- Wettkämpfe zu veranstalten,
- organisierte touristische Aktivitäten zu betreiben.

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN

www.lansstyrelsen.se/vasterbotten 090-10 70 00

Engelsk text: Annova, Layout, illustrationer och kartor: Listera.

Tyck text: Silfrén, Bottenillustration och delbarn: Designusan, Tryckår: 2009.

STORA TUVAN

Stora Tuvan är ett av deltats mer föränderliga och spännande områden. Den frodiga lövskogen på ön och de grunda vattenområdena utanför har ett rikt fågel- och insektsliv.

Finaste lövskogen i Umeälvens delta

På Stora Tuvan upplever du deltats alla landhöjningsmiljöer på nära håll. Stigen tar dig från granskogen i norr, genom den finaste lövskogen i Umeälvens delta ner till de insektsrika strandängarna på öns sydspets. Lövskogen är vildvuxen med levande och döda träd i alla storlekar, åldrar och riktningar. Här kan du hitta alla vanliga norrländska lövträd.

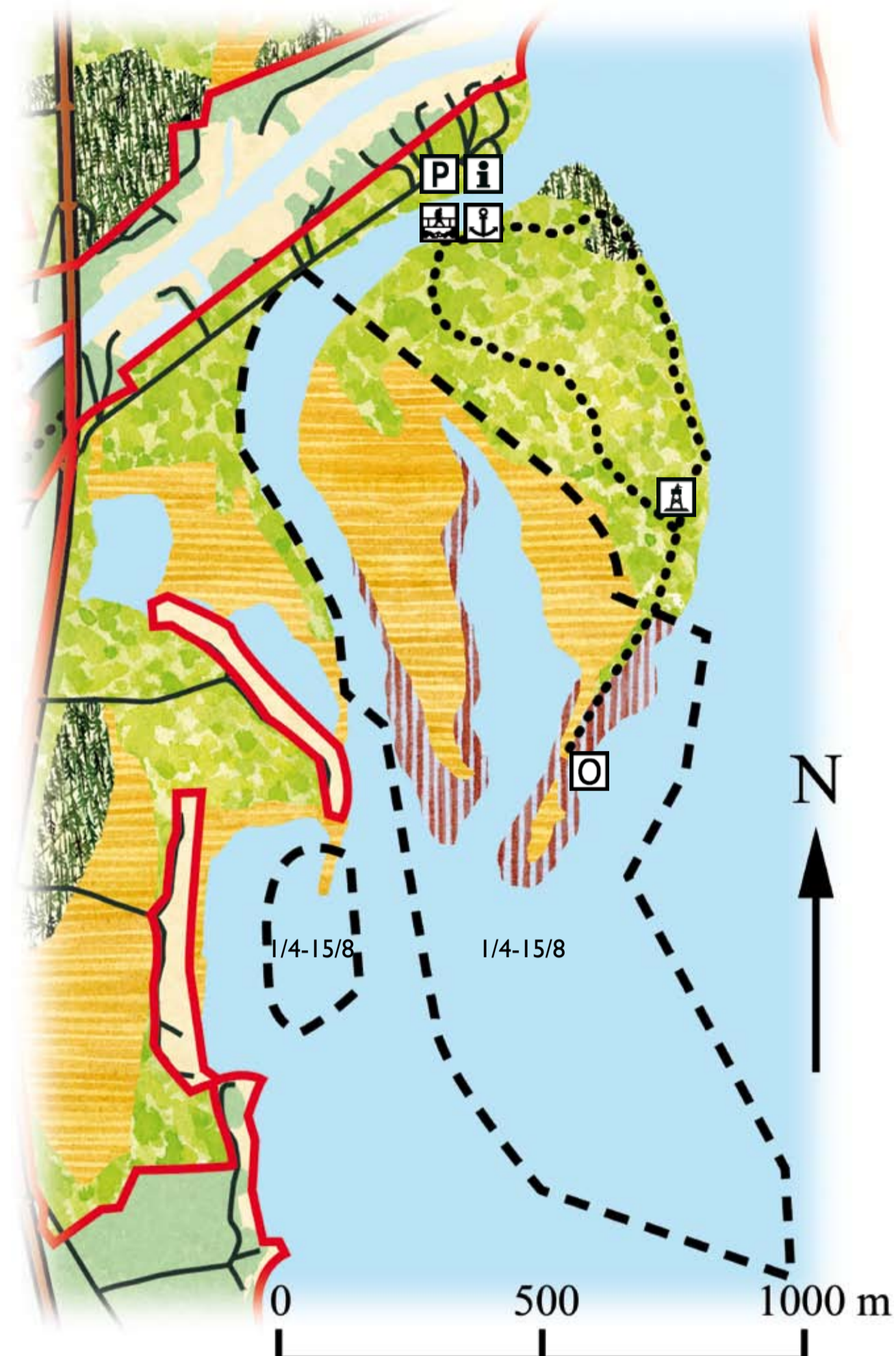
Död ved lever

De gamla och döda träden är livsviktiga för många organismer som är beroende av död ved för sin existens. Fåglar behöver ihåliga träd för att häcka och insekternas larver behöver mat och skydd under barken. Vedsvampar tar näring från träden och bryter så småningom ner dem.

Det visslar och knackar

På våren och sommaren sjuder och ljuder hela ön av fåglar och insekter. Grönsångare och svarthättor sjunger, järparna visslar och hackpetarna knackar efter insekter. Håll utkik efter den lilla kroknebbade trädkryparen som löper uppefter stammarna på jakt efter spindlar.

Respektera fågellivet.
Koppla hunden och håll dig till stigarna!

TECKENFÖRKLARING

- Naturservatsgräns
- - - - - Beträdningsförbud 1 april-15 augusti
- ..... Stig
- Parkering
- Information
- Fågeltorn
- Observationsplats
- Hängbro
- Båtbrygga
- Tavlan plats
- Granskog
- Lövskog
- Våtmarker
- Vass
- Vatten
- Områden utanför reservatet
- Skog
- Annan mark

Mindre hackspett
(*Dendrocopos minor*)
Lesser Spotted Woodpecker
Kleinspecht

Stjärtmes (*Aegithalos caudatus*)
Long-tailed Tit
Schwanzmeise

Trädkrypore (*Certhia familiaris*)
Common Treecreeper
Waldbaumläufer

Kärrspindeln (*Dolomedes fimbriatus*)
Raft Spider
Gerandete Jagdspinne

Kärrspindeln är Sveriges största spindel. Den jagar sina byten på strandängarna eller fiskar efter föda från vattenytan.

The Raft Spider is the biggest spider in Sweden. It hunts on the shore meadows or fishes from the water surface.

Die Gerandete Jagdspinne ist die größte Spinne Schwedens. Sie jagt auf Strandwiesen oder fischt Beute von der Wasseroberfläche.

Stora Tuvan is one of the most changeable and exciting places of the delta. Two hundred years ago, it was only a small sandbar. The lush forest on the island and the surrounding shallow waters are rich in birds and insects.

The path takes you from the spruce forest in the north, through the finest deciduous forest of the delta, to the shore meadows in the south. It is a reverse trip of 200 years of land uplift.

Old and dead trees are of vital importance for many organisms. Hole-breeding birds, wood-decaying fungi, and many insects are dependent on dead wood for their living. In spring and summer, the teeming island sounds of singing Wood Warblers (*Phylloscopus sibilatrix*) and Blackcaps (*Sylvia atricapilla*), whistling Hazel Grouses (*Bonasa bonasia*) and knocking woodpeckers.

Respect the bird life. Put the dog on a leash and keep to the path!

Stora Tuvan ist eines der veränderlichsten und interessantesten Gebiete des Deltas. Vor 200 Jahren war die Insel nicht mehr als eine kleine Sandbank. In dem üppigen Wald und dem seichten Wasser leben viele Vogel- und Insektenarten.

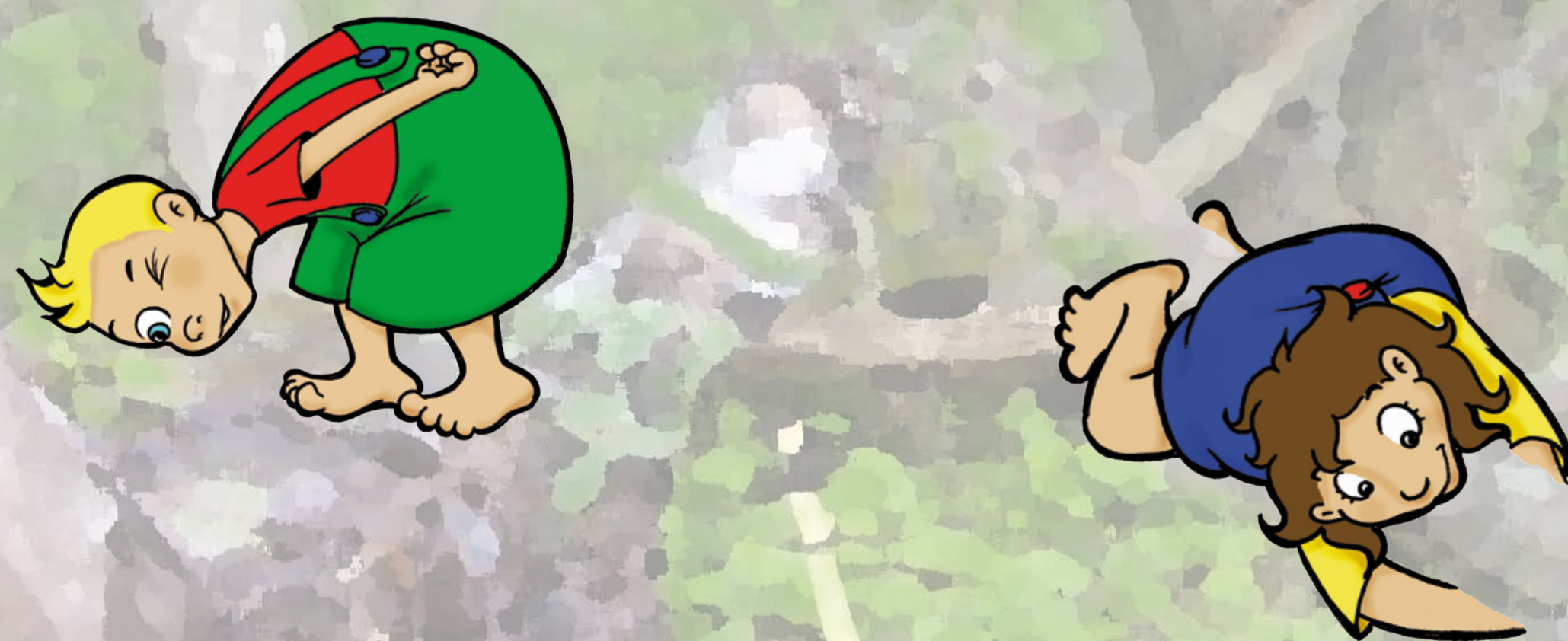

Der Pfad führt Sie vom Fichtenwald im Norden durch den schönsten Laubwald des Deltas zu den Uferwiesen im Süden der Insel. Die Wanderung ist gleichsam eine Reise zurück durch 200 Jahre Landhebungsgeschichte.

Alte und tote Bäume sind von vitaler Bedeutung für viele Organismen. Höhlenbrüter, Holzpilze und viele Insekten sind für ihr Überleben auf Totholz angewiesen. Im Frühling und Sommer wimmelt es auf der Insel von Vögeln, darunter Waldlaubsänger, Mönchsgrasmücke, Haselhuhn und Spechte.

Respektieren Sie die Vogelfauna. Halten Sie Ihren Hund an der Leine, und bleiben Sie auf den Pfaden!

I början av 1800-talet skattlades tre starrbevuxna sandbankar i fjärden. Åttio år senare fanns både äng och lövskog på öarna Sand, Lars Gabriels tufva och Umskär. I början av 1900-talet fick Lars Gabriels tufva och Umskär namnen Lill Tuvan respektive Stora Tuvan. Sand hade då "växt" ihop med fastlandet.

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten 090-10 70 00

© Grafisk design: Annova, Designusuan, Listera. Text: Enetjärn natur, Annova.
Engelsk text: Annova. Layout, artillustrationer och karta: Listera.
Tysk text: Scilrent. Bottenillustration och deltabarn: Designusuan. Tryckår: 2009.

VILLANÄS

Villanäs stränder och buskmarker är jungfruliga med ett intensivt och påtagligt insektsliv. För drygt hundra år sedan låg strandlinjen ungefär vid parkeringen.

På spång i snåren

När du går den slingrande spången ut till fågeltornet kan du se förvandlingen från granskog till lövskog, från buskmarker till strandängar och grundområden.

Skönsång om våren

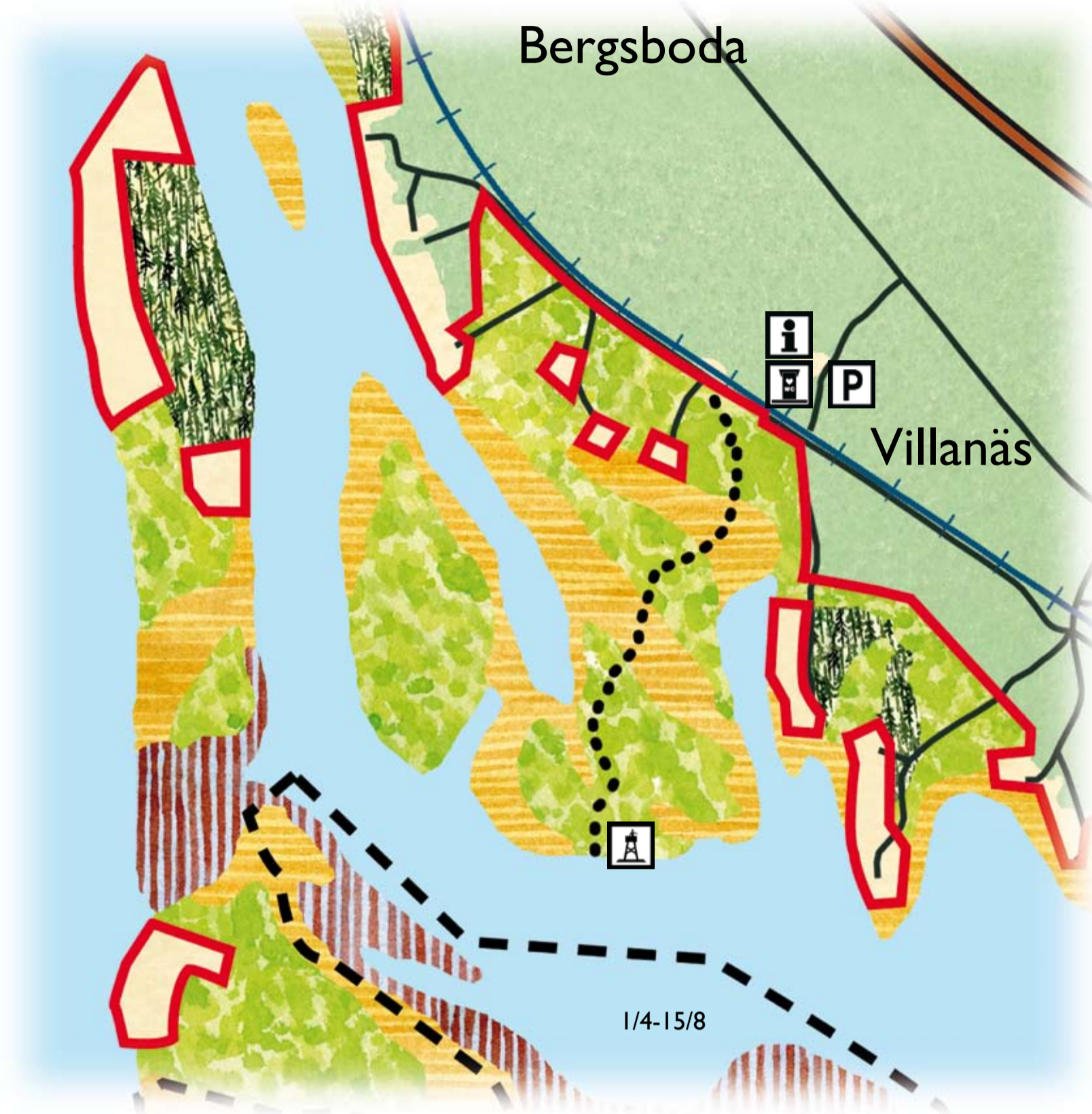
Under april och maj sjuder området av rastande flyttfåglar och häckande småfåglar. Från fågeltornet kan du se vadare, änder och svanar äta upp sig inför flytten norrut. I lufthavet ovanför strandängarna ljuder enkelbeckasinen med sin bråkande uppvaktning.

I buskar och vassar sjunger rosenfink, sävsångare och sävsparv och ute på Hedmansgrundet finns vildväxt lövskog. Fram mot hösten kommer många fåglar tillbaka igen och i augusti kan du passa på att plocka åkerbär som växer mellan buskarna.

Drottningar och guldsländor

Redan i maj är insekterna igång och humledrottningar och bin besöker flitigt de blommande vide- och porsbuskarna. Den vackert röda porsen sprider en speciell och aromatisk doft. Under sommaren är djurlivet som intensivast med brummande sländor, spottande stritar, gnidande gräshoppor och fladdrande fjärilar. Den bruna mosaiksländan är en karaktärsart för Villanäs.

Respektera fågellivet.
Koppla hunden och håll dig till stigarna!

TECKENFÖRKLARING

- Naturresevatvgräns
- Beträdnadsförbud 1 april-15 augusti
- Järnväg
- Stig
- Bilväg
- Väg/gata
- Parkering
- Information
- Fågeltorn
- Dass
- Tavlans plats
- Granskog
- Lövskog
- Våtmarker
- Vass
- Vatten
- Områden utanför reservaten
- Skog
- Annan mark

Ljus jordhumla (*Bombus lucorum*)
- White Tailed Bumblebee
- Hellgelbe Erdhummel

Brun mosaikslända (*Aeshna grandis*) Brown Hawker
Braune Mosaikjungfer
Trollsländor håller vingarna utfällda när de inte flyger. Flick- och jungfrusländor faller ihop dem vid vila. Dragonflies hold their wings away from the body when they rest. Damselies keep their wings along the body. Großlibellen halten die Flügel beim Ruhen ausgebreitet. Kleinlibellen legen die Flügel an den Körper an.

Sävsparv (*Emberiza schoeniclus*)
- Reed Bunting - Rohrammer

Åkerbär (*Rubus arcticus*)
- Arctic Bramble - Allackerbeere

The virgin shores and bushlands of Villanäs have an intensive insect life. A hundred years ago, the shoreline was close to the car park.

The winding footbridge takes you from spruce forest to deciduous forest, from bushland to shore meadows. During April and May, the area is crowded with resting and breeding birds. From the tower, you can watch feeding waders, ducks, and swans to the bleating sound of a courting Common Snipe (*Gallinago gallinago*). The Common Rosefinch (*Carpodacus erythrinus*), Sedge Warbler (*Acrocephalus schoenobaenus*), and the Reed Bunting (*Emberiza schoeniclus*) sing among bushes and reeds.

The insect life explodes during the summer in a symphony of humming, buzzing, scraping, and fluttering. The dragonfly Brown Hawker is a characteristic species of Villanäs.

Respect the bird life. Put the dog on a leash and keep to the path!

Die unberührten Ufer und Gebüsche von Villanäs haben eine besonders reiche Insektenwelt. Vor 100 Jahren verlief die Strandlinie ungefähr da wo heute der Parkplatz liegt.

Der gewundene Steg führt Sie vom Fichtenwald in den Laubwald und von Gebüsch zu offenen Strandwiesen. Im April und Mai wimmelt es hier von Zug- und Brutvögeln. Vom Turm aus können Sie Watvögel, Enten und Schwäne beim Fressen beobachten und der balzenden Bekassine zuhören. Aus Gebüsch und Schilf sind die Gesänge von Karmingimpel, Schilfrohrsänger und Rohrammer zu vernehmen.

Im Sommer explodiert die Insektenwelt gleichsam, mit brummanden Fliegen, schäumenden Zikaden, fiedelnden Grashüpfern und flatternden Schmetterlingen. Die Braune Mosaikjungfer ist eine Charakterart von Villanäs.

Respektieren Sie die Vogelwelt. Halten Sie Ihren Hund an der Leine, und bleiben Sie auf den Pfaden!

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten 090-10 70 00

© Grafisk design: Annova, DesignSusan, Listera. Text: Enetjärn natur, Annova.
Engelsk text: Annova. Layout, illustrationer och karta: Listera.
Tysk text: Stilent. Bottenillustration och deltabarn: DesignSusan. Tryckår 2009.

VÄSTERFJÄRDEN

Västerfjärden utgör den västligaste förgreningen av Umeälvens delta. Här möter dagens älvdelta jordbruksbygden runt Degernäs by och norrut. Dessa marker var en gång delar av deltat.

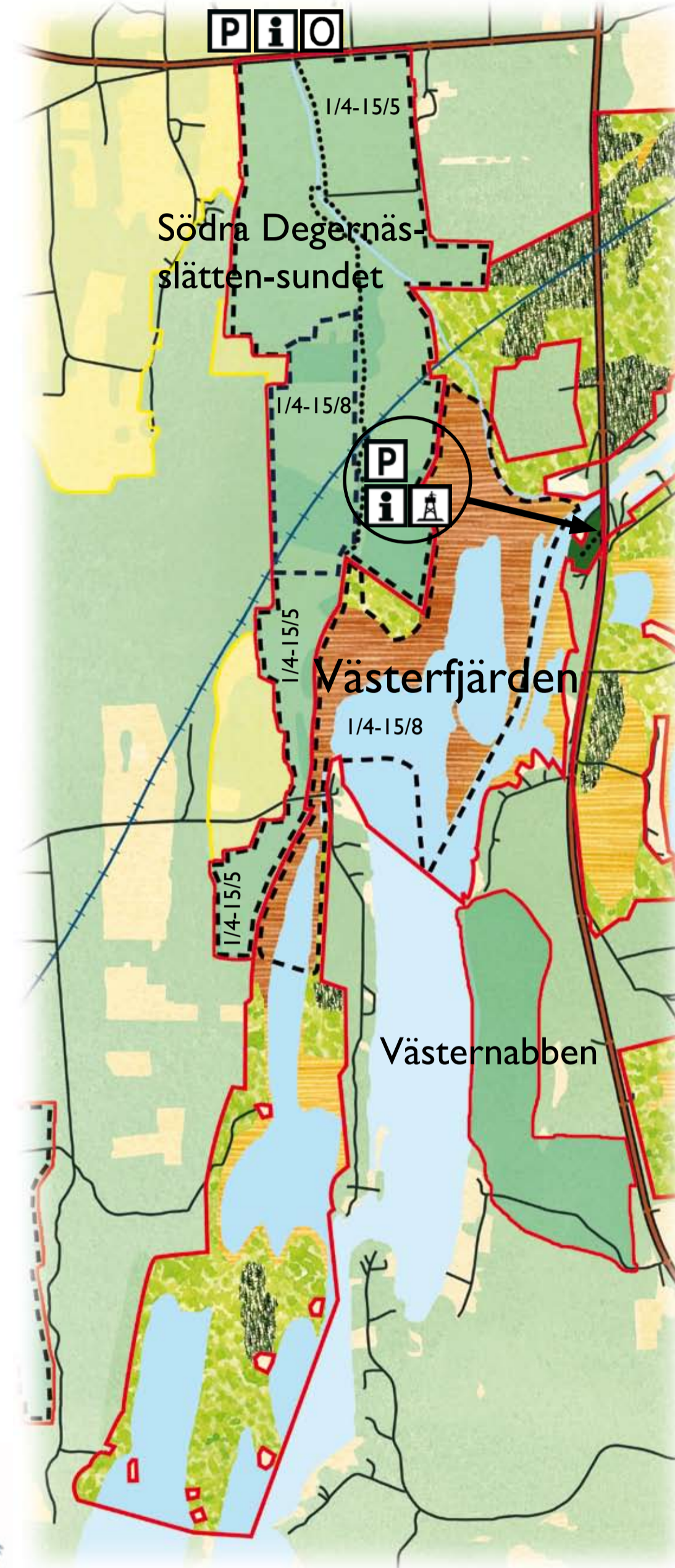
Återskapade strandängar

Stränderna som du ser runt Västerfjärden är gammal havsbotten som genom landhöjningen blivit torrlag. Förr använde bönderna i Stöcke och Degernäs byar de "nya" markerna till bete och slätter. På 1950-talet upphörde detta bruk och stranderna började då att växa igen och omvandlas till lövskog och slymarker. Idag är dessa strandängar restaurerade och marken används åter för bete. Betet gör strandängarna artrika vilket gynnar tofsvipa, rödbena, enkelbeckasin, gulärta och andra häckande strandängsfåglar.

"Dagpendlarna"

Under vårflyttningen i mars-maj är Umedeltat en betydelsefull rastplats för fåglar som är på väg mot fjällen och skogslandet. På dagarna betar sädgäss, sångsvanar, änder och andra fåglar på slätterna runt Degernäs, Röbbäck och Stöcke byar och på kvällen flyger de hit till Västerfjärden för att övernatta. Här finner de lugn och ro på tryggt avstånd från rovdjur och andra störningar, men även andra tider på dygnet fungerar fjärden som en viktig reträtt. Det är närheten mellan fjärden och slätterna som gör Västerfjärden så attraktiv.

Respektera fågellivet.
Koppla hunden och håll dig till stigarna!

TECKENFÖRKLARING

- Naturresevarsgräns
- Beträdnadsförbud 1 april-15 augusti
- Stig
- Bilväg
- Väg/gata
- P Parkering
- i Information
- A Fågelorn
- Tavlan plats
- Granskog
- Lövskog
- Våtmarker
- Betade strandängar
- Vatten
- Tallskog
- Områden utanför reservatet
- Skog
- Annan mark
- Degernässlätten
- Andra naturreservat

Rödbena (*Tringa totanus*) - Common Redshank - Rotschenkel
Gulärta (*Motacilla flava*) - Yellow Wagtail - Schafstelze
Tofsvipa (*Vanellus vanellus*) - Northern Lapwing - Kiebitz

Västerfjärden is the western branch of the Umeälven Delta. It connects the present delta with the agricultural land that once was a part of the delta.

The shores of Västerfjärden are former seabed that arose due to land uplift. Farmers used them for grazing and haymaking, a custom that ceased in the 1950's. The shores have been restored and the cattle's grazing creates species-rich meadows. This favours the Northern Lapwing (*Vanellus vanellus*), Common Redshank (*Tringa totanus*), Common Snipe (*Gallinago gallinago*), Yellow Wagtail (*Motacilla flava*), and other meadow-breeding birds.

During bird migration in March-May, the Umeälven Delta serves as an important resting place. The Bean Goose (*Anser fabalis*), Whooper Swan (*Cygnus cygnus*), ducks and many other birds feed on the agricultural land nearby during the day. They move to the Västerfjärden in the evenings to rest, and are safe from predators there.

Respect the bird life. Put the dog on a leash and keep to the path!

Västerfjärden ist die westlichste Verzweigung des Umeälven-Deltas. Hier berühren sich das heutige Delta und das in ehemaligem Mündungsgebiet liegende Landwirtschaftsland.

Die Ufer von Västerfjärden werden von Meeresgrund ausgemacht, der im Zuge der Landhebung trockenfiel. Bis in die 1950er Jahre wurden die Flächen beweidet und gemäht. Jetzt werden die Ufer restauriert. Die erneute Beweidung begünstigt eine vielfältige Flora, auf der sich Kiebitz, Rotschenkel, Bekassine, Schafstelze und andere Wiesenbrüter wohlfühlen.

Während des Vogelzugs von März bis Mai ist das Delta ein wichtiger Rastplatz. Tags suchen Saatgans, Singschwan, Enten und viele andere Vögel Futter auf den nahen Landwirtschaftsflächen. Abends fliegen sie in die Bucht Västerfjärden, wo sie – vor Raubtieren geschützt – übernachten.

Respektieren Sie die Vogelfauna. Halten Sie Ihren Hund an der Leine, und bleiben Sie auf den Pfaden!

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten 090-10 70 00

© Grafisk design: Annova, Designususan, Listera. Text: Enefjärn natur, Annova.
Engelsk text: Annova. Layout, artillustrationer och karta: Listera.
Tysk text: Scilrent. Bottenillustration och deltabarn: Designususan. Tryckår 2009.

VÄSTERFJÄRDEN

Västerfjärden utgör den västligaste förgreningen av Umeälvens delta. Här möter dagens älvdelta jordbruksbygden runt Degernäs by och norrut. Dessa marker var en gång delar av deltat.

Återskapade strandängar

Stränderna som du ser runt Västerfjärden är gammal havsbotten som genom landhöjningen blivit torrlag. Förr använde bönderna i Stöcke och Degernäs byar de "nya" markerna till bete och slätter. På 1950-talet upphörde detta bruk och stranderna började då att växa igen och omvandlas till lövskog och slymarker. Idag är dessa strandängar restaurerade och marken används åter för bete. Betet gör strandängarna artrika vilket gynnar tofsvipa, rödbena, enkelbeckasin, gulärta och andra häckande strandängsfåglar.

"Dagpendlarna"

Under vårflyttningen i mars-maj är Umedeltat en betydelsefull rastplats för fåglar som är på väg mot fjällen och skogslandet. På dagarna betar sädgäss, sångsvanar, änder och andra fåglar på slätterna runt Degernäs, Röbbäck och Stöcke byar och på kvällen flyger de hit till Västerfjärden för att övernatta. Här finner de lugn och ro på tryggt avstånd från rovdjur och andra störningar, men även andra tider på dygnet fungerar fjärden som en viktig reträtt. Det är närheten mellan fjärden och slätterna som gör Västerfjärden så attraktiv.

Respektera fågellivet.
Koppla hunden och håll dig till stigarna!

TECKENFÖRKLARING

- Naturresevarsgräns
- Beträdnadsförbud 1 april-15 augusti
- Stig
- Bilväg
- Väg/gata
- P Parkering
- i Information
- A Fågelorn
- Tavlan plats
- Granskog
- Lövskog
- Våtmarker
- Betade strandängar
- Vatten
- Tallskog
- Områden utanför reservatet
- Skog
- Annan mark
- Degernässlätten
- Andra naturreservat

Rödbena (*Tringa totanus*) - Common Redshank - Rotschenkel
Gulärta (*Motacilla flava*) - Yellow Wagtail - Schafstelze
Tofsvipa (*Vanellus vanellus*) - Northern Lapwing - Kiebitz

Västerfjärden is the western branch of the Umeälven Delta. It connects the present delta with the agricultural land that once was a part of the delta.

The shores of Västerfjärden are former seabed that arose due to land uplift. Farmers used them for grazing and haymaking, a custom that ceased in the 1950's. The shores have been restored and the cattle's grazing creates species-rich meadows. This favours the Northern Lapwing (*Vanellus vanellus*), Common Redshank (*Tringa totanus*), Common Snipe (*Gallinago gallinago*), Yellow Wagtail (*Motacilla flava*), and other meadow-breeding birds.

During bird migration in March-May, the Umeälven Delta serves as an important resting place. The Bean Goose (*Anser fabalis*), Whooper Swan (*Cygnus cygnus*), ducks and many other birds feed on the agricultural land nearby during the day. They move to the Västerfjärden in the evenings to rest, and are safe from predators there.

Respect the bird life. Put the dog on a leash and keep to the path!

Västerfjärden ist die westlichste Verzweigung des Umeälven-Deltas. Hier berühren sich das heutige Delta und das in ehemaligem Mündungsgebiet liegende Landwirtschaftsland.

Die Ufer von Västerfjärden werden von Meeresgrund ausgemacht, der im Zuge der Landhebung trockenfiel. Bis in die 1950er Jahre wurden die Flächen beweidet und gemäht. Jetzt werden die Ufer restauriert. Die erneute Beweidung begünstigt eine vielfältige Flora, auf der sich Kiebitz, Rotschenkel, Bekassine, Schafstelze und andere Wiesenbrüter wohlfühlen.

Während des Vogelzugs von März bis Mai ist das Delta ein wichtiger Rastplatz. Tags suchen Saatgans, Singschwan, Enten und viele andere Vögel Futter auf den nahen Landwirtschaftsflächen. Abends fliegen sie in die Bucht Västerfjärden, wo sie – vor Raubtieren geschützt – übernachten.

Respektieren Sie die Vogelfauna. Halten Sie Ihren Hund an der Leine, und bleiben Sie auf den Pfaden!

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN
www.lansstyrelsen.se/vasterbotten 090-10 70 00

© Grafisk design: Annova, Designususan, Listera. Text: Enefjärn natur, Annova.
Engelsk text: Annova. Layout, artillustrationer och karta: Listera.
Tysk text: Scilrent. Bottenillustration och deltabarn: Designususan. Tryckår 2009.

